

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський національний аграрний університет
Освітня програма	6085 Лісове господарство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	205 Лісове господарство

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

02.04.2024 р.

Справа № 0303/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" у складі:

Лопушняк Василь Іванович – головуєчий,

Василишин Роман Дмитрович,

Вовк Стах Осипович,

Геник Ярослав Вячеславович,

Гончарова Олена Вікторівна,

Карпук Леся Михайлівна,

Пастухов Валерій Іванович,

Сатарова Тетяна Миколаївна,

Центилю Леонід Васильович,

Яковенко Роман Володимирович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Сумський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	6085
Назва ОП	Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі освітньої програми достатньо узгоджені з місією та стратегією ЗВО у контексті підготовки висококваліфікованих фахівців, що розбудовують аграрний сектор і суспільство в цілому на засадах сталого розвитку; проведення наукових досліджень та інноваційної діяльності світового рівня; формування свідомих громадян, лідерів, які здатні кидати виклик сьогоденню та збагачувати майбутнє.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Експертною групою встановлено системний характер залучення зацікавлених сторін до перегляду та модернізації освітньої програми, однак наведені факти відповідного залучення, переважно мають відношення до удосконалення змістовного наповнення освітньої програми без обґрунтування їхнього узгодження з цілями освітньої програми.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак сучасні тенденції розвитку спеціальності потребують врахування адаптації лісового господарства до наявних кліматичних змін та особливостей ведення лісового господарства на порушених у результаті воєнних дій лісових ділянках.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП 2023 року становить 240 кредитів ЄКТС для здобувачів вищої освіти, що вступають на базі повної загальної середньої освіти. На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відводиться 60 кредитів – 25 %. Випускникам ОП «Лісове господарство», присвоюється кваліфікація «Бакалавр з лісового господарства», що відповідає шостому рівню НРК України.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Змістовне наповнення ОП є досить структурованим, водночас досить обґрунтованим є зауваження ЕГ щодо вилучення курсових проектів з фахових дисциплін ОП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП та її ОК відповідають предметній області, визначеній Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 205 "Лісове господарство".

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

У ЗВО існує певна нормативна база, яка регламентує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ВО. Структура освітньої програми «Лісове господарство» передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, механізм реалізації якої полягає у праві здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію. Водночас як зауваження слід відмітити неможливість встановити реальне фактичне навантаження здобувачів вищої освіти, які вступили на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»), через відсутність публічної інформації щодо навчального плану їхньої підготовки.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За даною ОП підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами всіх рівнів вищої освіти, регулюється «Положенням про порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/ або інформальної освіти. Прикладів перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, на ОП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Базові підходи щодо функціонування студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи у межах освітнього процесу за цією ОП наявні.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо організації освітньої діяльності за ОП, змісту освітніх компонентів, розклад занять, графіки консультацій викладачів знаходяться у відкритому доступі на сторінці кафедри садово-паркового та лісового господарства.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

З інформації наведеної на сайті ЗВО та офіційній сторінці випускової кафедри, студенти не досить активно приймають участь у роботі різних наукових конференцій. Також варто зазначити, що лише із 2023 року розпочав роботу науковий гурток "Лісівник" під керівництвом доцента Кременецької Є.О.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Позитивні аспекти у цьому контексті ЗВО демонструє. Однак, варто зазначити, що окремі НПП кафедри, які задіяні у підготовці фахівців у межах цієї ОП не здійснюють системних наукових лісівничих досліджень.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зальні правила проведення контрольних заходів та інші аспекти пов'язані з цим процесом дійсно унормовані низкою положень ЗВО.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Питання академічної доброчесності у ЗВО на етапі становлення, уже наявні певні положення, які регулюють це питання, однак у більшості випадків акцентується увага лише на запобіганні плагіату. Досить обґрунтованими є зауваження ЕГ, яка відзначає не системність подання інформації щодо популяризації академічної доброчесності на сайті СНАУ.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Варто зазначити, що у складі випускової кафедри садово-паркового та лісового господарства є штатні науково-педагогічні працівники, які мають наукові ступені за спеціальностями лісівничого профілю: 06.03.01; 06.03.02; 06.03.03. Водночас до освітнього процесу у межах ОП також залучені НПП, науковий ступінь і вчене звання яких, а також їхній науковий доробок і сучасні наукові дослідження не відповідають предметній області лісового господарства.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

За формалізацією процедур, зміст відповідає вимогам підкритерію, однак при конкурсному доборі викладачів, їхня академічна кваліфікація й її відповідність спеціальності 205, не завжди враховується. Це вказує на певні проблеми із формування належного кадрового потенціалу. Як і під час попередньої акредитаційної експертизи зафіксовано, що частина НПП, які здійснюють викладання фахових дисциплін мають базову освіту та наукову кваліфікацію за спеціальністю «Агрономія».

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак професійний розвиток НПП відбувається в основному за екологічним та сільськогосподарським спрямуванням, а не лісгосподарським.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак потребує підсилення для розвитку сучасних напрямів функціонування освітньої спеціальності «Лісове господарство», зокрема у межах цифрової трансформації суспільства. Описана у звіті ЕГ матеріально-технічна база лише частково має пряме відношення до підготовки фахівців у межах ОП «Лісове господарство». У звіті ЕГ відсутній аналіз забезпечення ОП навчальною та навчально-методичною літературою. Більшість перерахованого обладнання у межах ОП не має характеру зразковості та інноваційної і є типовим для більшості ОП лісівничого спрямування у вітчизняних ЗВО. Окремим позитивним прикладом є створення застосунку E-CHAU покращує комунікацію здобувачів з адміністративним персоналом і допоміжними підрозділами університету.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак у публічному просторі відсутнє підтвердження процесу анкетування здобувачів вищої освіти щодо врахування у освітній діяльності їхніх потреб та інтересів, а також задоволеності ними освітнім середовищем та матеріальними ресурсами.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

У відомостях про самооцінювання та у звіті експертної групи декларується активна участь студентів у перегляді освітньої програми. При цьому, у згаданих матеріалах практично відсутня конкретна інформація про пропозиції студентів щодо покращення змісту ОП і яким чином були враховані (чи обґрунтовано не враховані) ці пропозиції.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У звіті про самооцінювання декларується активна участь стейкхолдерів у перегляді освітньої програми. Однак окрім наявних рецензій стейкхолдерів, реальних фактів підтвердження участі роботодавців у процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, не встановлено.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Процес реагування на виявлені недоліки у освітній програмі підтверджується низкою положень та наявних процедур і механізмів.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Більшість зауважень, які були надані у результаті попередньої акредитаційної експертизи були враховані ЗВО, що допомогло значно покращити змістовну складову підготовки фахівців у межах цієї ОП. Водночас, не відбулося кардинальних позитивних змін у напрямі підвищення якості кадрового потенціалу ОП, досі є НПП науковий ступінь і вчене звання яких, а також їхній науковий доробок і сучасні наукові дослідження не відповідають предметній області лісового господарства.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Наведені раніше зауваження (до попередніх підкритеріїв) вказують, що процес формування культури якості у ЗВО має певні позитивні зміни, та ще потребує кропіткої праці.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Позитивним аспектом є створення структурного підрозділу ШНАУ – Офісу промоції, який є реалізатором комунікаційної політики та маркетингової стратегії ШНАУ.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

У процесі перегляду змісту ОП у поточному році, гаранту ОП та проектній групі варто звернути увагу на сучасні тенденції розвитку спеціальності, зокрема врахування адаптації лісового господарства до наявних кліматичних змін та

особливостей ведення лісового господарства на порушених у результаті воєнних дій лісових ділянках Сумської та Чернігівської областей.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У процесі перегляду змісту ОП у поточному році, гаранту ОП та проектній групі необхідно врахувати зауваження експертної групи та розглянути можливість повернення до змістовного наповнення навчального плану на 2024/2025 навчальний рік курсових робіт з лісівництва та лісовпорядкування, а також введення курсового проекту з лісової таксації.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ЗВО до початку наступного навчального року варто конкретизувати у силабусах навчальних дисциплін питання визнання результатів здобутих у неформальній освіті. Також доцільно розглянути можливість дерюрократизації згаданого процесу, через надання можливості НПП приймати індивідуальні рішення щодо врахування результатів здобутих у неформальній освіті у межах конкретного освітнього компонента.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ЗВО до початку наступного навчального року у силабусах навчальних дисциплін необхідно чітко визначити вимоги до дотримання академічної доброчесності та відповідальність за їх порушення. Також доцільно упродовж навчального року активізувати участь студентів та науково-педагогічних працівників у роботі різних наукових конференцій та залучати їх до виконання науково-дослідних робіт саме за спеціальністю «Лісове господарство». Для підвищення якості викладання за освітньою програмою, слід враховувати науковий потенціал викладачів та пропонувати їм для викладання навчальні дисципліни за напрямом їх наукових досліджень.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ЗВО до завершення поточного навчального року варто унормувати питання інформування здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності. Також продовжити популяризацію академічної доброчесності на всіх етапах освітнього процесу, у тому числі через активізацію цієї роботи співробітниками відділу якості освіти, ліцензування та акредитації.

Критерій 6. Людські ресурси

ЗВО необхідно активізувати наукову роботу НПП кафедри садово-паркового та лісового господарства за лісівничим спрямуванням, у тому числі й у напрямі інтернаціоналізації наукових досліджень та актуалізувати відповідну інформацію на веб-сторінці кафедри до початку нового навчального року. Також доцільно спрямувати зусилля для підвищення якісного потенціалу НПП у межах ОП «Лісове господарство», через підбір кадрів з відповідними науковими та освітніми кваліфікаціями. Активніше залучати НПП до участі у конкурсах наукових проектів, грантів, у наукових конференціях як в Україні, так і за її межами. Залучати до проведення занять діючих фахівців-практиків.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ЗВО упродовж навчального року необхідно направити зусилля на постійне оновлення матеріально технічної бази з врахуванням сучасних тенденцій розвитку лісівничої практики, зокрема у напрямі цифрової трансформації суспільства. Також необхідно звернути увагу на доповнення фонду навчальної та навчально-методичної літератури.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

На веб-сторінці кафедри садово-паркового та лісового господарства доцільно систематично (щорічно у кінці навчального року) розміщувати інформацію про враховані ініціативи роботодавців та студентів щодо покращення змісту освітньої програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На веб-сторінці кафедри садово-паркового та лісового господарства необхідно систематично оновлювати інформацію, що ілюструє реальні процеси у межах освітньої програми (текстові та фото повідомлення щодо навчального процесу, практичної підготовки, результатів засідань різних рад й комісій щодо покращення змісту ОП тощо).

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛОПУШНЯК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ